

TEADE

Kolmapäeval, 13.septembril 2006 a. toimub Rägavere mõisas Eesti Vabadussõja **Rägavere Mälestusmärgi esmaavamise 75. aastapäeva tähistamine.**

Kell 15 – konverents Rägavere Mõisas

Kell 18 – Mälestustalitus mälestusmärgi juures

Vinni valla buss viib soovijaid mälestustalitusele

Rakverest (Turutare tagant) - 17.20

Pajusti bussipeatus - 17.35

Vinni bussipeatus - 17.40

Mõdriku bussipeatus - 17.45

Buss mälestusmärgi juures - 17.50

Korraldajad:

Memento Tööpataljonlaste Ühing

Sõmeru vallavalitsus

Eesti Vabadussõja Rägavere mälestusmärgi
esmaavamise 75. aastapäeva

konverentsi kava

13. septembril 2006

1. *Peep Vassiljev* – avasõnad
2. *Olav Mäe*, moderaator – ajalooline ülevaade
3. *Arvet Reinsalu* – meenutab sündmusi seoses Rägavere lahingu ja esimese mälestusmärgiga
4. *Jakob Aadva* – räägib isa meenutustest, kes oli Rägavere lahingust osavõtja ja esimese mälestusmärgi rajamisest (avamisest) osavõtja
5. *Tarmo Mikkal* – meenutab oma vanaisa Aleksander Mikkalit, esimese mälestusmärgi rajajat
6. *Lembit Küngas* – meenutab Rägavere mõisa surnuaeda ja kabelit – lahingus langenute matmispaika
7. *Fredi Toms* – EMS arhitekt räägib mälestusmärgi taastamisest ja taasavamisest 1989. aastal
8. Korraldajate tänukirjade üleandmine (A. Kondoja, P.Vassiljev)
9. Memento Liidu esindaja sõnavõtt ja tänukirjade andmine

Eesti Vabadussõja Rägavere mälestusmärgi esmaavamise 75. aastapäeva tähistamine 13.septembril 2006 a.

I osa kell 15.00 – konverents Rägavere Mõisas (erikava).

Konverentsi moderaator Olav Mäe.

II osa kell 18.00 – Mälestustalitus mälestusmärgi juures.

1. Avasõna.

Avalaul „Mu isamaa, armas“ (puhkpilliorkester, ansamblid, rahvas)

2. Põhisõnavõtt ettekanne.

3. Laul ansamblilt „Mu kodu“.

4. Sõnavõttud (2 –3).

5. Laul meesansamblilt „Eestimaa, mu isamaa“

6. Lillede asetamine, langenute mälestamine.

Laul ansamblilt „Puhake, paremad pojad“. Saluut.

7. Kirikuõpetaja sõnavõtt.

Laul „Hoia, Jumal Eestit“ (puhkpilliorkester, ansamblid, rahvas)

8. Lõppsõna. EV Hümn.

Buss väljub Uhnast 14.30 läbi Ubja ja on Sõmeru parklas kell 14.45.

Seejärel sõidab buss läbi Metsavahe tee (Aluveres Kooli delegatsioon)

Kell 17.00 väljub teine buss Uhtanast ja sõidab läbi Ubja (kes soovib tulla vaid mälestustalitusele).

Rakverest väljub buss 17.20 Tututare tagant parklast ja sõidab läbi Pajusti – Vinni– Mõdriku.

Peale mälestustalitust viib buss külalised taas tagasi.

Mälestustalituse korraldamises osalevad Kaitseliidu Viru malev, Uhtna puhkpilliorkester, Pajusti klubi lauluansamblid, Noored Kotkad, Kodutütred, moderaator.

Lugupidamisega

Memento Tööpataljonlaste Ühing, Sõmeru vallavalitsus.

Juubeliüritus läks korda.

13.septembril 2006.a möödus 75 aastat Lääne-Virumaal Rägavere mõisa lähisel oleva Eesti Vabadussõja mälestusmärgi esmaavamisest. Seda päeva tähistati konverentsiga Rägavere mõisas ja järgneva mälestustalitusega mälestusmärgi juures.

Kuna korraldajad olid koostanud ja jagasid konverentsil koolidele jt soovijatele seda ajaloolist sündmust põhjalikult käsitava mapi, Mainigem vaid, et Rägavere mälestusmärgi esmaavamine toimus 13.septembril 1931.aastal ning see pühendati Eesti Vabadussõja Rägavere lahingus langenuile, lahing toimus 15.detsembril 1918.aastal.

Rägavere mälestusmärk lõhuti nõukogude okupatsioonivõimude poolt 1940.a ja 1944.a, taastatai kohalike elanike poolt 1942. ja 1989.aastal. Viimases taastamises ja taasavamisel osales aktiivselt vastloodud Memento Tööpataljonlaste Ühing, seepärast oli ta ka tänavuse juubeliürituse korraldaja koos Sõmeru vallavalitsusega.

Konverentsil, mille läbiviimiseks lubas lahkelt Rägavere mõisa ruumid selle omanik, USA kodanik Morgan Hammerbeck, oli vormistatud mahukas näitus ajalooliste fotode koopiatest ja albumitest. Konverents avati riigihümni laulmisega. Ettekannete ja sõnavõttudega, mis videolindistati ja helisalvestati, esinesid Sõmeru vallavanem Peep Vassiljev, konverentsi moderaator, ajaloolane Olav Mäe, Eesti MKS endine arhitekt Fredy Toms, vabadusvõitleja, Rägavere kooli vilistlane Arvet Reinsalu, Rägavere lahingust osavõtnud Rudolf Audoffi poeg Jakob Aadva, mälestusmärgi esmarajaja Aleksander Mikkali pojapoeg, Lääne-Viru maasekretär Tarmo Mikkal, SA Virumaa Muuseumid direktor Ants Leemets, Eesti Memento Liidu juhatuse esimees Leo Õispuu. Konverentsil viibis Riigikogu liige Marko Pomerants.

Mälestustalistusel mälestusmärgi juures olid auvalves kaitseliitlased, noorkotkad, kodutütred, süüdati mälestusküünlad. Moderaator Arvet Reinsalu avas mälestustalituse, puhkpilliorkestri saatel lauldi "Mu isamaa, armas". Sõnavõttudega esinesid koduuriija August Kondoja, Kaitseliidu esindaja Aavo Pekri, Eesti Kaitseväge Kaplan Raivo Nikiforov, endiste poliitvangide Lääne-Virumaa ühenduse esimees Ruuben Lambur, Leo Õispuu. Ansambel laulis "Puhake, paremad pojad", mälestusmärgi jalamile asetati lillekimbud, kõlas saluut langenute mälestuseks.

Mälestustalitus lõppes riigihümni ühislaulmisega. Üritust sisustasid Uhtna puhkpilliorkester ja Pajusti klubi nais- ja meesansambel.

Tänu Sõmeru ja Vinni vallavalitsustele, kes võimaldasid bussid rahva kohaletoomiseks, oli mälestustalitus rahvarohke, ilus hilissuve ilm soosis üritust. Viimati toimus siin selline rahvarohke mälestustalitus mälestusmärgi viimasel taasavamisel 1.juulil 1989.aastal. Siis sadas vihma...

Juubeliüritus läks korda. See õnnestus tänu Sõmeru valla koolide, kultuuritöötajate ja elanikkonna, Põlula kooli, Vinni-Pajusti Gümnaasiumi, Mõdriku, Vinni, Pajusti ja Rakvere elanike aktiivsele osalusele, kes reageerisid korraldajate eelteadetele ja kutsetele. Eriline tänu koolide esindajatele, Kaitseliidu Viru Malevale, noorkotkastele-kodutütardele, Uhtna puhkpilliorkestrile, Pajusti klubi nais- ja meesansamblile, Viru-Jaagupi muuseumile, kõigile sõnavõtjatele ning meenutuste ja fotode andjatele-saatjatele, 1989.a mälestusmärgi taastajatele, ürituse video- ja helisalvestajatele, sihtasutusele Eesti Represseeritute Abistamise Fond, Eesti Memento Liidule, Memento Rakvere Ühingule jpt. Korraldajad tänasid neid oma tänukirjadega. Eesti Memento Liidu tänukirja said Rägavere mõisa omanik Morgan Hammerbeck, Sõmeru vallavanem Peep Vassiljev, valla kultuurispetsialist Maia Simkin ja arendusspetsialist Heli Preismann.

Juubeliürituse materjalid säilitatakse ja paljundatakse, neid saavad kasutada piirkonna koolid jt huvilised. Suurt huvi tunneb nende materjalide vastu Rägavere mõisa omanik Morgan Hammerbeck. Ta palus endale koopiaid kõigist üritusega seotud materjalidest ning lubas Praktiliselt Sõmeru vallale abiks olla mälestusmärgi ümbruse korrashoidmisel ning lahingus langenute matmispaigas, endisel Rägavere mõisa surnuaial Põdrakoplis lagunenud kabeli taastamisel. "Rägavere mõis on palju vanem kui Ameerika Ühendriik", ütles M. Hammerbeck, "seepärast tunnen suurt huvi selle mõisa ja kõige temaga seotu vastu ning tahan seda säilitada."